

Lovforslag nr. L 76. Fremsat den 29. oktober 1992 af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen, af lov om gymnasiet m.v. og af lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v.

(Frit skolevalg)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 669 af 29. juli 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Til børn, der er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklasse, kan der tilbydes optagelse i en skolefritidsordning. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte retningslinier for optagelse i skolefritidsordninger.«

2. § 25, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, har ikke krav på befordring mellem skole og hjem eller mellem skole og daginstitution mv. efter bestemmelserne i stk. 1.«

3. § 36 affattes således:

»§ 36. Et barn kan efter forældrenes anmodning, jf. § 46, indskrives i en skole fra begyndelsen af det kalenderår, hvor det fylder 5 år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastlægger kommunens skoledistrikter. Forældrene har krav på, at deres barn optages i skolen i det distrikt, hvor barnet bor eller opholder sig.

Stk. 3. Forældrene har endvidere krav på, at barnet optages i en anden af kommunens skoler eller i en skole i en anden kommune, hvis den pågældende skole erklærer sig villig til at optage barnet. Det samme gælder, hvis forældrene fremsætter ønske om skoleskift under skoleforløbet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fastlægger retningslinier for optagelse af børnene i tilfælde af, at ikke alle ønsker om optagelse i en bestemt skole kan imødekommes.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at anmodning om optagelse skal indgives inden en vis frist.

Stk. 6. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen for børn, der er optaget i en skole uden for bopælskommunen.«

4. I § 42 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. For børn, der er optaget i en skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen, kan undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om størrelsen af bopælskommunens betaling til skolekommunen.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 2

I lov om gymnasiet m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 443 af 2. juni 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Ansøgere optages på den skole, de ønsker, hvis der er plads. Hvis der er flere ansøgere, end der er pladser, afgør rektor, hvilke ansøgere der optages. Ansøgere, der ikke kan optages, henvises til deres anden og eventuelt til deres tredje ønske. Rektor for den skole, som ansøgeren har søgt som første ønske, skal i samarbejde med ansøgeren og rektorer for andre gymnasieskoler sikre, at ansøgere, der på grund af pladsmangel ikke kan optages i henhold til deres ønsker, optages på en gymnasieskole.«.

2. § 8, stk. 1, nr. 6, affattes således:

»6) det mindste antal elever, skolen er forpligtet til at optage efter ansøgning.«.

3. I § 10, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra rektor og på grundlag af skolens bygningsmæssige kapacitet det maksimale antal elever på skolen og i de enkelte klasser; endvidere fastlægger bestyrelsen efter indstilling fra rektor skolens fagudbud, jf. dog § 8, stk. 2, samt ferieplan.«.

4. I § 19, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Tilskuddet udgør det gennemsnitlige tilskud pr. elev til private gymnasieskoler, jf. § 18 a, stk. 3.«.

5. I § 19, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningen og kan herunder fravige lovens § 18 o.«.

6. § 27 b, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Amtskommunen kan kræve betaling, jf. stk. 1, fra en anden amtskommune for undervisning af elever, der er hjemmehørende i amtskommunen, men som ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til

kommuner og amtskommuner indgår i folketallet i den anden amtskommune.«.

§ 3

I lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforbereende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 442 af 2. juni 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 14 affattes således:

»§ 14. Ansøgere optages på det kursus, de ønsker, hvis der er plads. Hvis der er flere ansøgere, end der er pladser, afgør rektor, hvilke ansøgere der optages. Ansøgere, der ikke kan optages, henvises til deres andet og eventuelt til deres tredje ønske. Rektor for det kursus, som ansøgeren har søgt som første ønske, skal i samarbejde med ansøgeren og rektorer for andre kurser sikre, at ansøgere, der på grund af pladsmangel ikke kan optages i henhold til deres ønsker, optages på et kursus.«.

2. § 19, stk. 1, nr. 6, affattes således:

»6) det mindste antal elever, skolen er forpligtet til at optage efter ansøgning.«.

3. I § 20, stk. 4, 1. pkt., affattes således:

»Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra rektor og på grundlag af kursets bygningsmæssige kapacitet det maksimale antal kursister på kurset og i de enkelte klasser; endvidere fastlægger bestyrelsen efter indstilling fra rektor kursets fagudbud, jf. dog § 19, stk. 2, samt ferieplan.«.

4. § 28, stk. 1, affattes således:

»Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om betaling amtskommunerne imellem i de tilfælde, hvor en kursist optages på et kursus i en anden amtskommune end hjemamtskommunen.«.

5. § 36 a ophæves.

§ 4

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra og med optagelsen til skoleåret 1993/94.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som led i bestræbelserne på at sikre en modernisering og forbedring af den offentlige sektor sigtes der mod mere brugerindflydelse, mindre bureaukrati og detailstyring. Indførelsen af en ret for borgerne til friere valg af offentlige serviceydelser er en følge af disse bestræbelser. Lovforslaget er en del af regeringens samlede lovpakke om sikring af borgernes friere valg af offentlige serviceydelser.

Vedrørende folkeskolen

Ved ændringen af folkeskoleloven i 1990 blev der skabt mulighed for, at kommunerne kunne indføre et frit valg mellem alle skoler i kommunen. Samtidig blev det i bemærkningerne til lovforslaget understreget, at regeringen forventede, at kommunerne udviste den størst mulige fleksibilitet i tilfælde, hvor en elev ønskedes optaget i en skole i en anden kommune end bopælskommunen.

Med lovforslaget går man et skridt videre i sikringen af, at ønskerne om optagelse i en bestemt skole og skolefritidsordning kan opfyldes.

Lovforslaget indebærer, at forældrene har krav på, at deres barn optages i en anden skole end distriktskolen, hvad enten denne ligger i bopælskommunen eller i en anden kommune, blot den ønskede skole erklærer sig villig til at optage barnet. På tilsvarende måde medfører lovforslaget ret til at vælge en anden skolefritidsordning.

Lovforslaget lægger op til, at kommunerne indgår en aftale om bopælskommunens betaling til skolekommunen for børn, der er optaget i skoler og skolefritidsordninger uden for bopælskommunen. Hvis en sådan aftale ikke indgås, rummer forslaget en bemyndigelse til undervisnings- og forskningsministeren om at fastsætte regler i disse tilfælde, herunder om størrelsen af betalingen kommunerne imellem.

Borgernes ret til at vælge mellem offentlige serviceydelser har sammenhæng med pligt til egenbetaling eller medfinansiering under en eller anden form. Valg af en anden skole end distriktskolen betyder således, at forældrene fraskriver sig retten til trans-

port mellem skole og hjem eller daginstitution. Valg af en skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen vil kunne betyde større forældrebetaling end forældrebetalingen fra kommunens egne borgere.

Vedrørende gymnasieskolen og hf

Med de nye gymnasie- og hf-love i 1990 blev det frie skolevalg på gymnasie- og hf-området slået fast i lovgivningen. Med dette lovforslag går man et skridt videre i sikringen af, at ønskerne om optagelse på en bestemt uddannelsesinstitution opfyldes.

Lovforslaget indebærer, at de fordelingsudvalg som efter de gældende regler skal fordele alle ansøgerne til henholdsvis gymnasiet og hf inden for en amtskommune, hvis der blot på en enkelt gymnasieskole eller hf-kursus ikke er plads til alle ansøgere, kan afskaffes. Efter forslaget vil det være rektor på den enkelte gymnasieskole eller kursus, der afgør, hvilke ansøgere der optages på skolen eller kurset, hvis der er flere ansøgere end skolen eller kurset kan rumme. Samtidig får ansøgerne mulighed for at angive tre prioriterede ønsker om skole/kursus, og ansøgere skal optages på den højst prioriterede institution, hvor der er plads. Hvis en ansøger kommer i den situation, at der ikke er plads på nogen af de tre uddannelsesinstitutioner, har rektor for den først prioriterede skole eller kursus ansvar for at finde en plads til ansøgeren. Der er imidlertid intet i vejen for, at man lokalt opretholder et samarbejde skolerne imellem i en art fordelingsudvalg.

Samtidig sikres den frie optagelse på gymnasieskolerne og hf-kurserne ved, at det er institutionernes egne bestyrelser, der fastsætter kapaciteten på skolen/kurset, dvs det er bestyrelsen, der ud fra de bygningsmæssige forhold afgør, hvor mange elever der er plads til. Efter de gældende regler er det amtskommunen, der fastsætter skolernes og kursernes kapacitet.

Der er eksempler på, at en amtskommune nedsætter skolernes kapacitet uden bygningsmæssige begrundelser, hvilket kan føre til, at elever tvinges væk

fra skoler, de gerne vil gå på, og til skoler, som amtskommunen af regionale grunde vil bevare.

Der er endvidere set, at en amtskommune ikke har ønsket at tillade en overkapacitet med én klasse ud over den overkapacitet, skolen i forvejen havde, skønt der fysisk var plads på skolen. Dette indebar, at mere end en klassens elever måtte flyttes til en anden by. Sådanne unødvendige flytninger af elever vil med forslaget kunne hindres.

Endelig stilles der forslag om, at bestemmelsen om den mellemamtskommunale betaling for undervisning af elever, der optages på en gymnasieskole eller et hf-kursus i en anden amtskommune, gøres ens i de to love, således at der blot er en hjemmel for ministeren til at fastsætte regler, herunder betalingsstørrelse. Der er imidlertid ingen aktuelle planer om at fastsætte sådanne regler, da amtskommunerne og de to hovedstadskommuner har indgået en aftale om betalingen, som alle parter er tilfredse med.

Lovforslagets administrative konsekvenser

Lovforslaget indebærer en administrativ forenkling for så vidt angår gymnasieskolen og hf, idet det efter forslaget er den enkelte skoles eller kursus' rektor selv, der afgør, hvilke elever der optages på skolen/kurset, og fordelingsudvalgene kan nedlægges.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser.

Vedrørende folkeskolen

Kommunerne vil ved hjælp af taxameterbevillinger dels kunne sikre, at merudgifterne pr. elev ved den ene skole ikke overstiger besparelserne ved den anden, dels sikre at kapaciteten afpasses efter borgernes ønsker. Derved får de mindst søgte skoler en tilskyndelse til at forbedre deres forhold. Ingen kommune er forpligtet til at oprette nye klasser som følge af elevtilgang fra andre kommuner. De kommunale organisationer er ikke enige i, at lovforslaget ingen økonomiske konsekvenser har.

Vedrørende gymnasieskolen og hf

Efter gældende regler skal elever optages på den ansøgte skole eller det ansøgte kursus, hvis der er plads, og amtskommunen kan fastsætte skolens henholdsvis kursets mindste størrelse samt – ud fra de bygningsmæssige forhold – skolens/kursets kapacitet. Amtskommunen bevarer efter forslaget retten til at fastsætte skolens/kursets minimale størrelse, og

det forhold, at det efter forslaget er bestyrelsen, der – ud fra de bygningsmæssige forhold – fastsætter kapaciteten, vil ikke medføre ændringer i beslutningsgrundlaget for kapacitetsfastsættelsen.

Kun i de tilfælde, hvor amtskommunen i strid med intentionen i de gældende regler ændrer på kapaciteten og dermed fx tvinger elever fra meget søgte skoler eller kurser til optagelse på mindre søgte skoler eller kurser, kan man efter forslaget komme ud for merudgifter. Men da det efter gældende regler ikke har været hensigten, at amtskommunen skulle kunne fastsætte kapaciteten vilkårligt, medfører denne præcisering ikke merudgifter for amtskommunen.

Hvis forslaget skulle medføre, at mindre skoler får færre og større skoler flere elever, vil den besparelse på enhedsudgiften, der opnås ved at en stor skole bliver større, opveje merudgiften ved at en lille skole bliver mindre.

De enkelte amtskommuner (bortset fra Bornholms Amtskommune) har i dag en blanding af store og små skoler, hvor enhedsomkostningerne er forskellige - og forslaget vil ikke i sig selv ændre på dette forhold.

Samtidig synliggør forslaget det forhold, at hvis en amtskommune vil opretholde mange små gymnasier, så vil det medføre merudgifter, idet der er større enhedsomkostninger på små skoler end på store. Noget tilsvarende er i mindre omfang gældende for hf-kurserne.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

ad § 3, stk. 4.

Forslaget til ændring af stk. 4, skal ses i sammenhæng med forslaget til ændring af § 36, hvorefter der indføres frit skolevalg både inden for kommunens grænser og på tværs af kommunegrænser blot betinget af, at den ønskede skole erklærer sig villig til at optage barnet. Hvis et barn i medfør af § 36 er optaget i en anden skole end distriktsskolen, kan barnet på lige fod med skolens øvrige elever optages i en skolefritidsordning. Hvis ikke alle ønsker om optagelse i en skolefritidsordning kan imødekommes, kan kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinier for optagelse af børnene. Om betaling for skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen henvises til nr. 4 (§ 42, stk. 3), med bemærkninger.

Til nr. 2

ad § 25, stk. 6.

Forslaget om ændring af stk. 6 betyder, at forældre, der vælger en anden skole end distriktsskolen, samtidig fraskriver sig retten til befordring i henhold til stk. 1 mellem skole og hjem eller skole og den daginstitution, som barnet er anbragt i uden for skoletiden. Dette gælder, selv om afstanden mellem skole og henholdsvis hjem eller daginstitution overstiger de afstande, der er fastsat i stk. 1, nr. 1, og selv om skolevejen må betragtes som trafikfarlig. Ved at vælge en anden skole end distriktsskolen påtager forældrene sig ansvaret for selv at sørge for transport af barnet mellem skole og hjem eller daginstitution.

Til nr. 3
ad § 36.

Bestemmelsen i stk. 1 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 36, stk. 1. Stk. 2 er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 36, stk. 3, 1. sætning og stk. 2, 1. punktum.

Ved at fjerne bestemmelsen i den gældende lovs § 36, stk. 3, om at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om, hvor mange klasser der kan oprettes ved de enkelte skoler, sker der ikke nogen indskrænkning i kommunalbestyrelsens kompetence. Kommunalbestyrelsen kan fortsat træffe beslutning herom i henhold til § 39 a.

Som noget nyt er der i stk. 3 foreslået en bestemmelse om, at forældrene har krav på at vælge en anden skole end distriktsskolen både inden for kommunen og på tværs af kommunegrænser. Dette forældrekrav er alene betinget af, at den pågældende skole erklærer sig villig til at optage barnet. Afgørende for om en skole erklærer sig villig til at optage barnet vil først og fremmest være, om der er plads på den ønskede skole, men også andre hensyn kan gøre sig gældende. Den ønskede skole må imidlertid ikke anlægge ulovlige kriterier ved afgørelsen af, om man vil optage barnet. Den tidligere begrænsning, om at frit skolevalg var betinget af at kunne ske inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte overordnede økonomiske retningslinier, er hermed fjernet. Forældrenes ret til frit valg af folkeskole er et led i den liberalisering, der har fundet sted i forbindelse med en udvidelse af mulighederne for borgernes frie valg af offentlige ydelser. Børn fra skoledistriktet vil altid have et krav på at blive optaget, jf. stk. 2. Ingen kommune er forpligtet til at oprette nye klasser som følge af ønsker om optagelse af børn uden for skoledistriktet, men kommunerne kan ved at anvende taxameterbevillinger (et fast beløb pr. elev) sørge for, at kapaciteten på skolerne tilpasses efter borgernes ønsker, og derved give de mindst søgte skoler en tilskyndelse til at forbedre deres forhold.

Der er ikke med forslaget forudsat nogen egenbetaling fra forældrene. Derimod skal bopælskommunen ikke sørge for befordring i henhold til § 25, stk. 1, til børn, der søger til en anden folkeskole end distriktsskolen.

Hvis ikke alle ønsker om skolevalg kan efterkommes, må kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinier for fordelingen af børnene. Denne ret og pligt for kommunalbestyrelsen foreslås nu fastslået i selve loven som stk. 4. Kommunalbestyrelsens retningslinier kan både vedrøre optagelse i forbindelse med skolestarten og skoleskift senere i skoleforløbet. Kommunalbestyrelsen kan alene fastsætte fordelingsregler for optagelsen af andre børn i en skole end de børn, der bor eller opholder sig i skoledistriktet. Forældrene har altid ret til at få barnet optaget i distriktsskolen, jf. stk. 2. Kommunalbestyrelsens retningslinier skal fremgå af bilag til vedtægt for styrelse af kommunens skolevæsen, jf. § 39 b, stk. 3.

Bestemmelsen i stk. 5 er uændret i forhold til den gældende lovs § 36, stk. 5.

Forslaget i stk. 6 indebærer, at bopælskommunen får pligt til at betale, hvis der er forældre, der ønsker deres barn optaget i en anden kommunes skole. Det forudsættes, at kommunerne indgår en aftale, der fastlægger størrelsen af det beløb, der skal betales kommunerne imellem ved skolegang uden for bopælskommunen. Hvis en sådan aftale ikke indgås, vil undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om størrelsen af betalingen, herunder om hvornår en elev skal være optaget i en anden kommunes skole, for at bopælskommunens betalingsforpligtelse udløses. Størrelsen af den mellemkommunale betaling fastsættes ud fra tilsvarende kriterier, som gælder for bidraget til private skoler.

Til nr. 4
ad § 42, stk. 3.

Det foreslåede stk. 3 er en følge af forslaget til ændring af § 3, stk. 4, og af § 36. Det forudsættes, at kommunerne indgår en aftale om størrelsen af det beløb, der skal betales kommunerne imellem, hvis et barn går i en skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen. Hvis en sådan aftale ikke indgås, fastsættes regler om størrelsen af betalingen kommunerne imellem for børn i skolefritidsordninger af undervisnings- og forskningsministeren. Hvis forældrene vælger en skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen, kan det medføre en større forældrebetaling end forældrebetalingen fra kommunens egne borgere.

Til § 2

Til nr. 1.

Ad § 5, stk. 3.

Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3.

Ad § 8, stk. 1, nr. 6 og § 10, stk. 3.

Kompetencen til kapacitetsfastsættelsen flyttes fra amtskommunen til bestyrelsen, dog således at amtskommunen bevarer kompetencen til at fastsætte skolens mindste størrelse, ligesom amtskommunen fortsat vil kunne disponere over lokalerne til andre formål. Bestemmelsen giver således bestyrelsen mulighed for at beslutte at ændre kapaciteten og således eventuelt skaffe plads til flere ansøgere. Det forudsættes, at amtskommunens bevillinger følger antallet af elever.

Til nr. 4 og 5.

Ad § 19, stk. 1 og stk. 2.

Disse forslag er dels en teknisk ændring af en henvisning fra en ophævet lov til en bestemmelse i gymnasieloven, dels genindførelse af en hjemmel, som ved en fejl er faldet ud ved den seneste ændring af gymnasieloven.

Til nr. 6.

Ad § 27 b, stk. 2.

Forslaget indebærer, at den særlige regel om mellemamtskommunal betaling for studenterkursister ophæves, idet den er dækket af hjemlen i § 27 b, stk. 1, jf. de almindelige bemærkninger. Den nye bestemmelse, som allerede er optaget i hf-loven, giver amtskommuner mulighed for at opkræve betaling for elever, der af en anden amtskommune er anbragt i den pågældende amtskommune, fx som led i institutionsophold eller lignende.

Til § 3

Der er tale om bestemmelser i hf-loven svarende til de i § 2 foreslåede bestemmelser i gymnasieloven. Der henvises derfor til bemærkningerne til § 2.

Til nr. 4 og 5.

Ad § 28, stk. 1 og § 36 a.

Der er tale om en parallelisering til reglerne i gymnasieloven. Der henvises til de almindelige bemærkninger.

Bilag

I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 669 af 29. juli 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Til børn, der er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklasse, kan der tilbydes optagelse i en skolefritidsordning. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte retningslinier for optagelse i skolefritidsordninger.«

§ 3. — — —

Stk. 4. Folkeskolen kan endvidere tilbyde børn optagelse i en skolefritidsordning, hvis børnene er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklasse.

2. § 25, stk. 6, , affattes således:

»Stk. 6. Elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen, har ikke krav på befordring mellem skole og hjem eller mellem skole og daginstitution mv. efter bestemmelserne i stk. 1.«

§ 25. — — —

Stk. 6. Bestemmelserne i stk. 1, omfatter ikke elever, som undervises i en anden skole end distriktsskolen.

3. § 36 affattes således:

»§ 36. Et barn kan efter forældrenes anmodning, jf. § 46, indskrives i en skole fra begyndelsen af det kalenderår, hvor det fylder 5 år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastlægger kommunens skoledistrikter. Forældrene har

krav på, at deres barn optages i skolen i det distrikt, hvor barnet bor eller opholder sig.

Stk. 3. Forældrene har endvidere krav på, at barnet optages i en anden af kommunens skoler eller i en skole i en anden kommune, hvis den pågældende skole erklærer sig villig til at optage barnet. Det samme gælder, hvis forældrene fremsætter ønske om skoleskift under skoleforløbet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen fastlægger retningslinier for optagelse af børnene i tilfælde af, at ikke alle ønsker om optagelse i en bestemt skole kan imødekommes.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at anmodning om optagelse skal indgives inden en vis frist.

Stk. 6. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om bopælskommunens betaling til skolekommunen for børn, der er optaget i en skole uden for bopælskommunen.«

§ 36. Et barn kan efter forældrenes anmodning, jf. § 46, indskrives i en skole fra begyndelsen af det kalenderår, hvor det fylder 5 år.

Stk. 2. Forældrene har krav på, at deres barn optages i skolen i det distrikt, hvor barnet bor eller opholder sig, jf. stk. 3. Forældrene har endvidere krav på, at barnet optages i en skole uden for distriktet, hvis den pågældende skole erklærer sig villig til at optage barnet, og hvis det kan ske inden for de overordnede økonomiske retningslinier, der er lagt af kommunalbestyrelsen. Det samme gælder, hvis forældrene fremsætter ønske om skoleskift under skoleforløbet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen fastlægger kommunens skoledistrikter og kan træffe beslutning om, hvor mange klasser der kan oprettes ved de enkelte skoler. Børn optages i

skolen i det distrikt, hvor de bor eller opholder sig. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at forældrene frit skal kunne vælge mellem flere eller blandt alle kommunens skoler.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen har besluttet, at forældrene frit skal kunne vælge mellem flere eller blandt alle kommunens skoler, og det ikke er muligt at opfylde alle ønsker om optagelse på en bestemt skole, skal nærmestboende børn optages først. Kommunalbestyrelsen fastlægger eventuelle andre nærmere retningslinier for fordelingen af børnene.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at anmodning om optagelse skal indgives inden en vis frist.

4. I § 42 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* For børn, der er optaget i en skolefritidsordning i en anden kommune end bopælskommunen, kan undervisnings- og forskningsministeren fastsætte regler om størrelsen af bopælskommunens betaling til skolekommunen.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

§ 42. Kommunen kan kræve betaling af forældrene for elever, som deltager i undervisning i fritiden efter § 3, *stk. 3*.

Stk. 2. Kommunen opkræver betaling af forældre til børn, der er optaget i skolefritidsordning, jf. § 3, *stk. 4*, der ydes søskendemoderation på mindst 33 1/2 pct. af forældrebetalingen for børn i skolefritidsordninger til familier med mere end ét barn i skolefritidsordninger, daginstitutioner m.v. Den samlede betaling for søskende kan dog ikke sættes lavere end taksten før rabat for den dyreste dagtilbudsplass plus 200 kr. pr. efterfølgende barn.

Stk. 3. Betaling efter *stk. 2* kan inddrives efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

§ 2

I lov om gymnasiet m.v., jf. lovekændtgørelse nr. 443 af 2. juni 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Ansøgere optages på den skole, de ønsker, hvis der er plads. Hvis der er flere ansøgere, end der er pladser, afgør rektor, hvilke

ansøgere der optages. Ansøgere, der ikke kan optages, henvises til deres anden og eventuelt til deres tredje ønske. Rektor for den skole, som ansøgeren har søgt som første ønske, skal i samarbejde med ansøgeren og rektorer for andre gymnasieskoler sikre, at ansøgere, der på grund af pladsmangel ikke kan optages i henhold til deres ønsker, optages på en gymnasieskole.«

§ 5. — — —

Stk. 3. Ansøgere optages på den skole, de ønsker, såfremt der er plads. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om fordelingen af elever mellem skoler.

2. § 8, *stk. 1, nr. 6*, affattes således:

»6) det mindste antal elever, skolen er forpligtet til at optage efter ansøgning.«

§ 8. Amdrædet træffer beslutning om

6) skolens maksimale antal klasser samt det mindste antal elever, skolen er forpligtet til at optage efter anøgning.

3. I § 10, *stk. 3, 1. pkt.*, affattes således:

»Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra rektor og på grundlag af skolens bygningsmæssige kapacitet det maksimale antal elever på skolen og i de enkelte klasser; endvidere fastlægger bestyrelsen efter indstilling fra rektor skolens fagudbud, jf. dog § 8, *stk. 2*, samt ferieplan.«

§ 10. — — —

Stk. 3. Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra rektor det maksimale elevtal i klasserne, jf. § 8, *stk. 1, nr. 6*, og skolens fagudbud, jf. dog § 8, *stk. 2*, samt ferieplan. Bestyrelsen skal herudover formidle samarbejde mellem skole og hjem, medvirke ved løsningen af sociale opgaver i tilknytning til skolen, fastsætte skolens ordensregler, medvirke ved byggesager og kan stille forslag til amdrædet om bygningernes forbedring mv.

4. I § 19, *stk. 1, 2. pkt.*, affattes således:

»Tilskuddet udgør det gennemsnitlige tilskud pr. elev til private gymnasieskoler, jf. § 18 a, *stk. 3*.«

5. I § 19, *stk. 2*, indsættes som 2. *pkt.*:

»Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om ordningen og kan herunder fravige lovens § 18 o.«.

§ 19. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at en elev kan få tilskud til undervisning i udlandet, der sigter mod en tilsvarende international eksamen, som er adgangsgivende til videregående uddannelser i Danmark. Tilskuddet udgør det gennemsnitlige rammetilskud pr. elev til private gymnasieskoler, jf. lov om statsstøtte til visse private skoler.

Stk. 2. Amtskommunerne betaler bidrag til staten for de i stk. 1 nævnte elever efter bestemmelserne i § 18 p.

6. § 27 b, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Amtskommunen kan kræve betaling, jf. stk. 1, fra en anden amtskommune for undervisning af elever, der er hjemmehørende i amtskommunen, men som ved beregning af kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner indgår i folketallet i den anden amtskommune.«.

§ 27 b. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om betaling amtskommunerne imellem i de tilfælde, hvor en elev optages på en gymnasieskole i en anden amtskommune end hjemamtskommunen.

Stk. 2. På grundlag af elevtalsoplysninger pr. 5. september kan Københavns og Frederiksberg Kommuner opkræve betaling for kursister ved kommunens studenterkursus fra hjemamtskommunen. Betalingen svarer til den gennemsnitlige årlige udgift pr. kursist til driften af det pågældende kursus.

§ 3

I lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 442 af 2. juni 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 14 affattes således:

»§ 14. Ansøgere optages på det kursus, de ønsker, hvis der er plads. Hvis der er flere ansøgere, end der er pladser, afgør rektor, hvilke ansøgere der optages. Ansøgere, der ikke kan optages, henvises til deres andet og eventuelt til deres tredje ønske. Rektor for det kursus,

som ansøgeren har søgt som første ønske, skal i samarbejde med ansøgeren og rektorer for andre kurser sikre, at ansøgere, der på grund af pladsmangel ikke kan optages i henhold til deres ønsker, optages på et kursus.«.

§ 14. Ansøgere optages på den institution, de ønsker, såfremt der er plads. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om fordelingen af kursister mellem kurserne

2. § 19, stk. 1, nr. 6, affattes således:

»6) det mindste antal elever, skolen er forpligtet til at optage efter ansøgning.«.

§ 19. Amtsrådet træffer beslutning om:

6) kursets maksimale antal klasser samt det mindste antal kursister, kurset er forpligtet til at optage efter ansøgning.

3. I § 20, stk. 4, 1. pkt., affattes således:

»Bestyrelsen fastlægger efter indstilling fra rektor og på grundlag af kursets bygningsmæssige kapacitet det maksimale antal kursister på kurset og i de enkelte klasser; endvidere fastlægger bestyrelsen efter indstilling fra rektor kursets fagudbud, jf. dog § 19, stk. 2, samt ferieplan.«.

§ 20. — — —

Stk. 4. Bestyrelsen fastsætter efter indstilling fra rektor det maksimale antal kursister i klasserne, jf. § 19, stk. 1, nr. 6, og kursets fagudbud, jf. dog § 19, stk. 2, samt ferieplan. Bestyrelsen skal herudover medvirke ved løsningen af sociale opgaver i tilknytning til kursus, fastsætte kursets ordensregler og medvirke ved byggesager og kan stille forslag til amtsrådet om bygningernes forbedring m.v.

4. § 28, stk. 1, affattes således:

»Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om betaling amtskommunerne imellem i de tilfælde, hvor en kursist optages på et kursus i en anden amtskommune end hjemamtskommunen.«.

§ 28. Den amtskommune, der på en amtskommunal institution optager en ansøger med hjemsted uden for amtskommunen, kan kræve godtgørelse for de hermed forbundne

udgifter fra den amtskommune, hvor den pågældende er hjemmehørende.

kursist optages på et kursus i en anden amtskommune end hjemamtskommunen.

5. § 36 a ophæves.

§ 36 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om betaling amtskommunerne imellem i de tilfælde, hvor en

§ 4

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning fra og med optagelsen til skoleåret 1993/94.